

L'APUNT

La màgia dels llibres i de l'humor

Lluís Llort

La col·lecció La Formiga, d'Animallibres –editorial infantil de Bromera, d'Alzira–, ha arribat al número 100. Per celebrar-ho, van organitzar una festa amb un centenar llarg de convidats entre escriptores, il·lustradores, llibreteres, editores... En algun cas, amb el corresponent masculí. I van aprofitar per fer relleu d'editors. Joan Vives s'ha jubilat i Jordi Martín Lloret ocuparà el

seu lloc. En comunicació s'incorpora Laura Gonzalvo (també per al segell Més Llibres). Com que era una festa d'aniversari relacionada amb el món infantil, va ser amenitzada pel mag Selvin, que, més que mostrar la màgia dels llibres, va fer màgia amb llibres de la col·lecció. I va deixar perles com: "Els nens, els borratxos i els leggings no enganyen." Felicitats a tots plegats.

joies ocultes en les entranyes del fons Maspons. Per un cantó, material oblidat i, per un altre, material completament inèdit, com el projecte fallit de llibre que va pensar fer amb José Agustín Goytisolo de la Cuba en ple èxtasi revolucionari, el 1967. Les imatges són extraordinàries, però la publicació no es va acabar fent perquè a Maspons no li va agradar el text que en va escriure Goytisolo.

Aquell any 1967 en va passar un altre, de disgust. L'editorial d'Esther Tusquets, Lumen, havia publicat amb el seu assessorament el fotollibre *Nada personal*, de James Baldwin i Richard Avedon, però ningú li havia fet cap cas. Dolgut, ell i altres fotògrafs de la corda (Leopoldo Pomés, Xavier Miserachs...) van publicar un anunci a Destino amb un text –que signaven– en què carregaven contra aquella indiferència per una obra mestra que furgava en el sistema racista i classista dels Estats Units.

"Ell volia ser un professional de la fotografia", remarca Zelich. Però això al desert cultural de l'Espanya franquista era somiar truites. I va viatjar. A París, on es va fer amic d'Henri Cartier-Bresson, i a Londres, acompanyat del seu mestre: Francesc Català-Roca.

El 1957 es va associar amb Julio Ubiña i va començar a desplegar el seu ideari a desplegar el seu ideari de modernitat, que es pot resumir amb un sol concepte: la fotografia havia de ser "notària del seu temps". Va deixar una petjada profunda en l'escena de la fotografia de la segona meitat del segle XX, tant en els seus contemporanis com en les noves generacions de fotògrafs. I no només en la pràctica sinó també en la teoria. Un dels aspectes que l'exposició del MNAC reivindica és el Maspons pensador. "Va escriure i molt bé", sosté la comissària. Tots els seus textos es reuniran en la monografia que publicarà el museu a la tardor.

Zelich ha desenterrat

Protestes feministes

A les exposicions s'acostumen a amagar, o a tot estirar a maquillar, les parts fosques de les trajectòries artístiques, que estrany és que no les tinguin. El MNAC, però, ha reservat una petita sala (Serra li'n diu nínxol; fins i tot s'han pintat les parets de color negre) per recordar el pas de Maspons per la revista *Interviú*, on va participar en diversos reportatges provocats.

Per a un d'aquests, a mitjan anys setanta es va fer una crida publicitària a *La Vanguardia* per buscar dones que haguessin estat violades i que haguessin quedat embarassades a conseqüència de l'agressió. Els col·lectius feministes es van manifestar davant de l'estudi de Maspons. "Li va relliscar", explica el seu fill, que confessa que el seu pare també el va fer servir quan era un marrec per fer alguns d'aquests articles de periodisme gonzo. Llavors va plorar, però avui ho recorda rient. ■

Jaume Cabré rebent el premi de mans de Carles Duarte, poeta i president del Conca ■ GEMMA ALEMAN / ACN

L'escriptor Jaume Cabré i l'editora Maria Bohigas, entre els Premis Nacionals de Cultura entregats ahir

Quan la cultura ens salva

D.C.
BARCELONA

El president de la Generalitat, Quim Torra, acompanyat de la consellera de Cultura, Mariàngela Vilallonga, va presidir ahir l'acte de lliurament dels Premis Nacionals de Cultura 2019 al Teatre L'Artesà, del Prat de Llobregat.

Convocat pel Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (Conca), es concedeix anualment a figures i entitats que contribueixen a donar més rellevància a la cultura catalana, per la labor intel·lectual, artística o d'identitat compartida que desenvolupen. Enguany s'han reconegut quatre entitats i sis personalitats de les lletres, el patrimoni, les arts visuals, la música, la cultu-

ra popular i la gastronomia. Entre els guardonats hi figuren l'editora Maria Bohigas; el novel·lista Jaume Cabré; el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya; la Federació d'Ateneus de Catalunya; la fira d'espectacles literaris Litterarum de Móra d'Ebre; la historiadora Josefina Matamoros; el Museu de Lleida; la pianista i compositora Clara Peya –que va reivindicar la seva condició de lesbiana–; l'artista Josep Ponsatí, i la cuinera Carme Ruscalleda.

La gala, dirigida per Anna Rosa Cisquella i produïda per la companyia Dagoll Dagom, va ser conduïda per l'actor Pep Cruz. Entre les actuacions, Alfred Garcia –una de les figures del moment i originari del Prat–, Les Impu-

xibles, Roberto G. Alonso i Carme Canela. Entre els guardonats, Cabré va fer un discurs centrat en els presos i els exiliats, per haver fet "allò que nosaltres els vam demanar". Va tenir un titular amb "la cultura ens salva": "Si som capaços de reflexionar després d'una lectura, vol dir que estem oberts a la vida." De Jaume Cabré, el jurat del Conca va destacar que el premi anava "per la seva prolífica i rica trajectòria literària a través d'una obra narrativa de gran rigor conceptual i literari que ha anat plasmant-se en més d'una vintena de llibres, pels quals ha rebut els principals premis del país. La seva obra ha estat traduïda a una trentena de llengües, amb un gran ressò inter-

nacional."

L'editora Maria Bohigas, que ha ressuscitat el Club Editor històric, va fer una reivindicació del moment actual de la literatura catalana amb l'empenta i el to apassionat que la caracteritza.

L'acte de lliurament dels guardons es va tancar amb un parlament institucional de Quim Torra. Quan el president va començar a parlar, l'anècdota va sorgir des de l'amfiteatre. Un espontani romanès va protestar per un desnonament d'un fotògraf ahir mateix. L'home va afirmar que la gent que té la panxa buida també tenien dret a la cultura. Tot i desconèixer el tema, Quim Torra va prometre que esbrinaria el problema per intentar solucionar-lo. ■